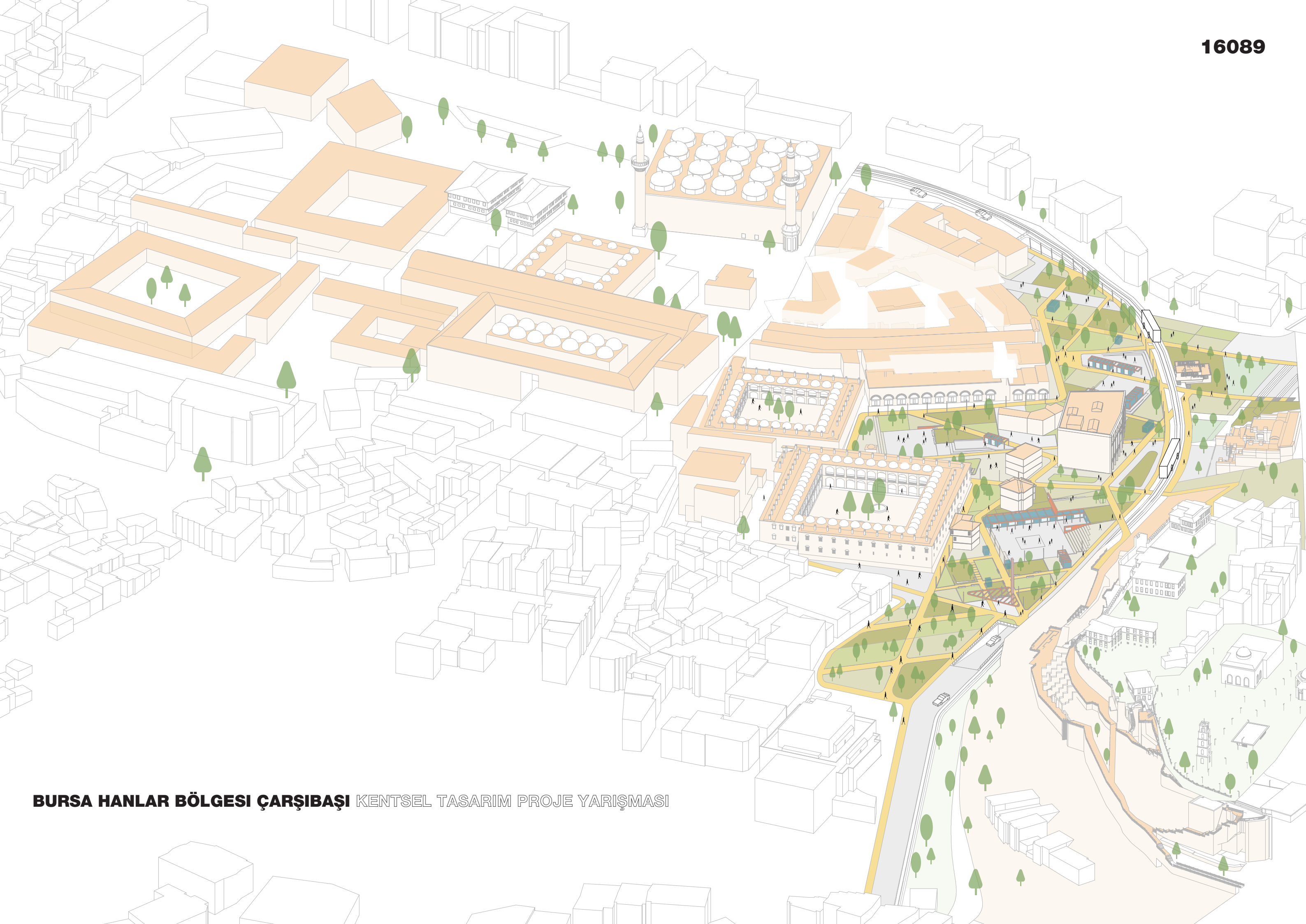
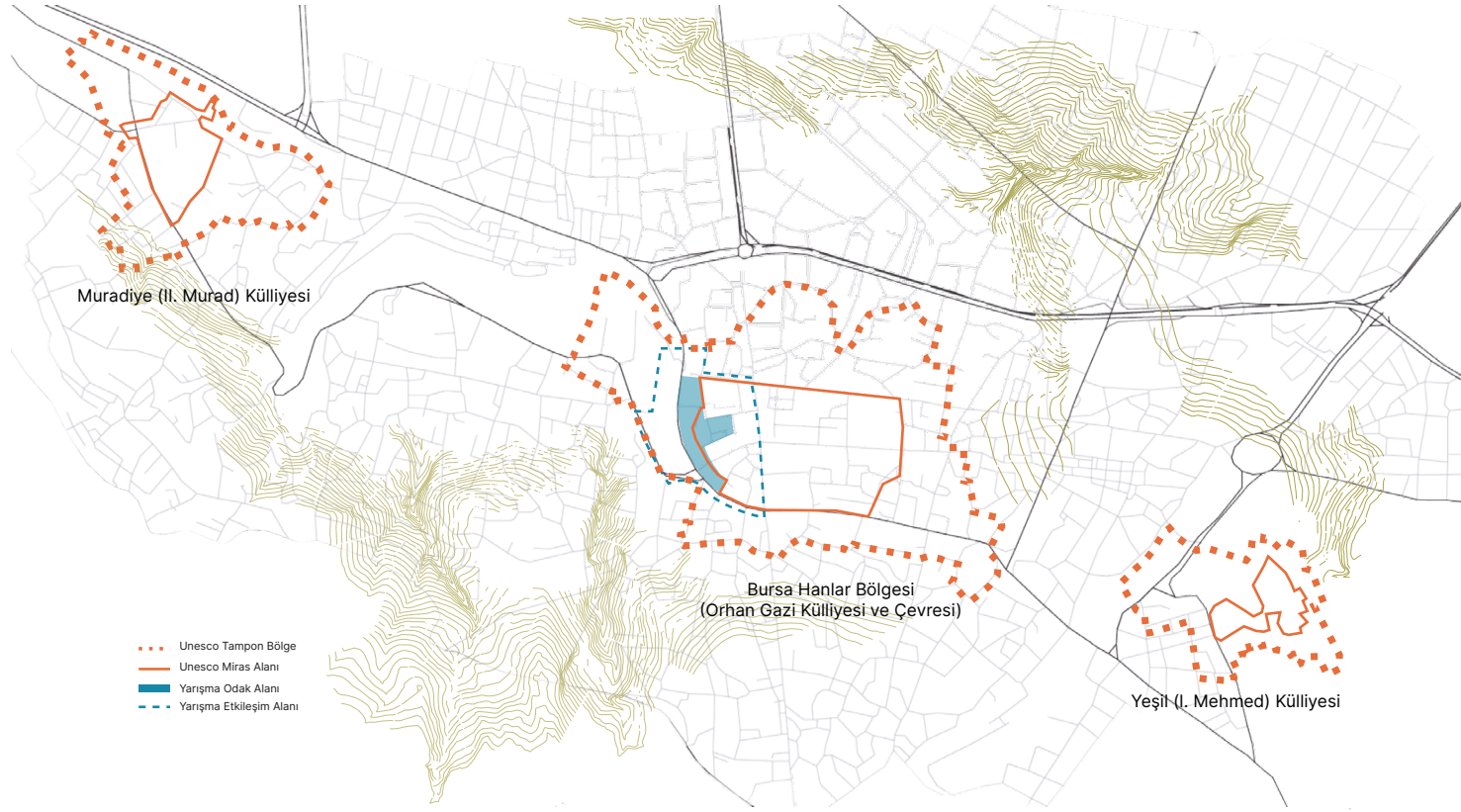

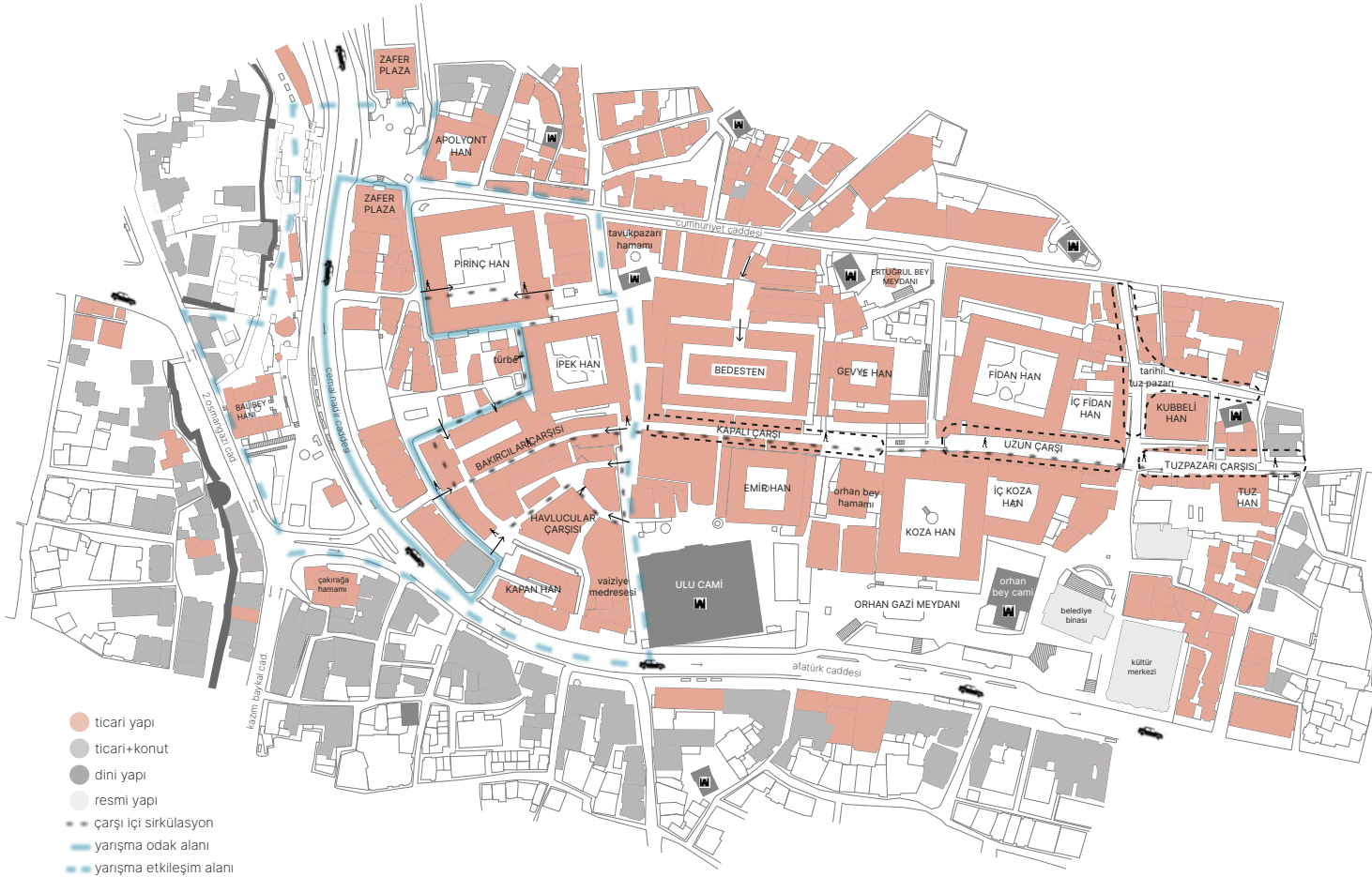
Unesco Miras Alanları

Ulaşım Şeması

Yapı-Analiz Şeması

Yeşil İlişkisi

Bir akış şehridir Bursa, tarihin buradan aktığı, yeşilin yollar boyu uzandığı... Çünkü Osmanlı da **dünyayı saran uzun yolculuğuna** Bursa'dan başlamıştı.

Kentin bu güçlü akışının önemli bir kesiti olan Hanlar Bölgesini önce anlamayı, hissetmeyi ve sonra tarihi çevrenin bize sundukları ile günümüzün ihtiyaçları arasındaki uyumsuzluğun yarattığı bozulmayı gidererek fırsata çevirebilmeyi amaçladık.

Alana yaklaşımda, Hanlar bölgesi için oturup uzun uzun düşündüğümüzde, eski haritaları inceleyip bölgenin yerleşik hayata geçiş ve kuruluş aşamasını irdelediğimizde ve tarihsel gelişimine bakıp 1837 Carlsten Niebuhr Haritası, 1862 Suphi Bey Haritası, 1924'te Cumhuriyet'in ilanından sonra yapılan İlk planlama çalışması olan Alman Karl Lörcher haritası, ve 1938'lerde İstanbul Planlama çalışmalarını yürüten Fransız Plancı Henri Prost'ta hazırlatılan ve ana kararları günümüze kadar ulaşan düzenlemeler, kısmen uygulanabilmiş de olsa korumacı yaklaşımı ve diğer olumlu yönlerinin yol gösterici olduğunu düşündüğümüz 1960 Piccinato Planının bölgeye dair ipuçlarına, bize vermeye çalıştığı mesaja, hissettirdiklerine ulaşmaya başlamıştık.

Öte yandan kentin metropolleşme sürecinde hanlar önüne ve çevresine yapılan sık yapılaşmanın, otopark eksikliğinden doğan bölge içi dağınık ve düzensiz araç yığılmasının tarihi dokuyu zedelediği ve Cemal Nadir Caddesi boyunca devam eden yoğun trafikli araç yolunun caddenin diğer tarafında kalan kalenin de yer adlığı tarihi doku ve yeşil dokuyla ilişkisini kesintiye uğrattığı gözlemlenmiştir.

Tarihsel Gelişim Şeması

14.yy-15. yy arası

İlk Osmanlı başkenti olan Bursa, aynı zamanda Osmanlı ve Türkiye Cumhuriyeti tarihinin önemli ticaret merkezlerinden biridir. İpek yolu nedeniyle doğu-batı ticareti için önemli bir depo haline gelmiştir.

17.yy-20. yy arası

17.yy da Akdeniz dünyasındaki ekonomik kriz nedeniyle ipeğe olan talebin azalmasıyla bu tarihten sonra ticari önemini yitirmeye başlamıştır. 18. yüzyılda Endüstri Devrimi'nin etkileri ile ulaşım teknolojisindeki gelişmelerin İpek Yolu güzergâhını değiştirmetirdi ve Bursa'nın ticari önemi daha da azalmıştır. Bu dönemden sonra Bursa artık bir endüstri kenti özelliklerini yansıtmaya başlar. Ayrıca bu sanayileşme ile birlikte kent morfolojileri değişti, hanlar bölgesinin içinde yollar geçirildi ve mekansal yapı bozuldu.

15.yy-16. yy arası

Bursa'nın ticaret merkezinin (Hanlar Bölgesi) gelişme ve yoğunlaşma aşaması, İstanbul fethedildikten ve başkent ilan edildikten sonraki döneme tarihlenir. 16.yyın sonuna kadar bu süreçte ticari merkez tüm yapıları ile oluşumunu tamamlamıştır.

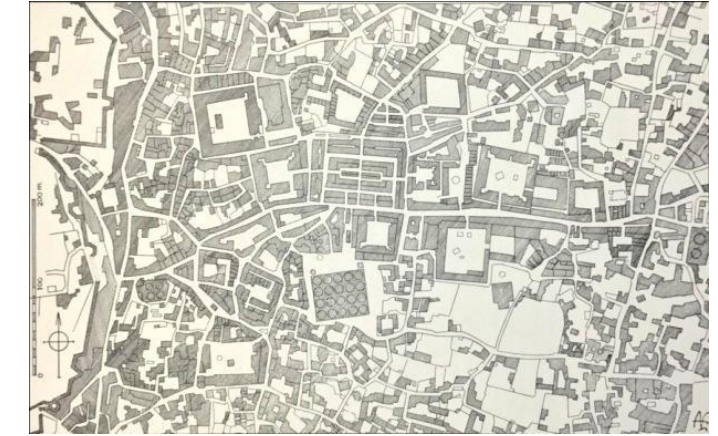

Öneri yapı ve yeşil ilişkisi

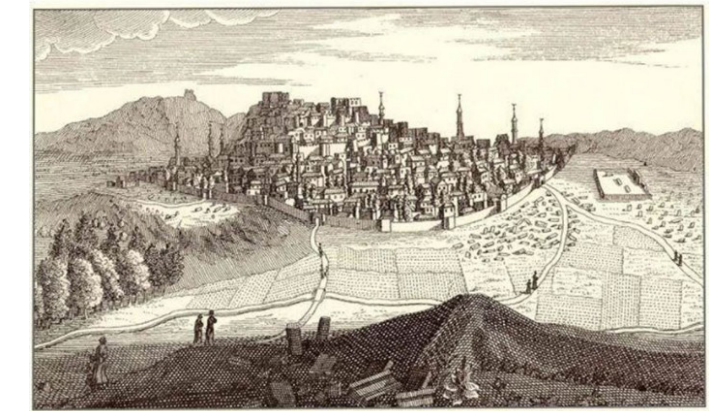

Alan üzerine yaptığımız kentsel-tarihsel okumalar sonucunda tasarım ilkeleri olarak;

- Tarih / doğa bütünlüğünün sağlanması
- Bölgenin nefes almasını sağlayacak boşluklar yaratılması
- Kimliğin algılanması ve yaşatılması
- Yeşilin sürekliliğinin sağlanması
- Yaya erişilebilirliğinin sağlanması
- Han, sokak, meydan bütünlüğünün sağlanması
- Sürpriz geçişler, perspektifler yaratılması
- Bölgenin trafikten arındırılması
- Toplanma alanlarını çoğaltılması, genişletilmesi
- Farklı aktörler ve farklı yaş gruplarına hitap etmesi belirlenmiştir.

1862 bursa haritası, yaya yolları ve yapıların ilişkisi

geçmiş döneme ait yerleşik hayat ve tarım bahçelerinin ilişkisi

Bu bağlamda alana dair önerilerimiz;

-Bölgenin tamamını **açık bir müze** olarak ele alıp, kullanıcı gözünden adım adım gezinti senaryosunun kurgulanması; bu bağlamda yapım, yıkım, yenileme, işlevlendirme, yayalaştırma ve bitkilendirme senaryolarının geliştirilmesi,

- Cemal Nadir Caddesindeki, çarşı girişini kapatan ve tarihi dokunun algılanmasına engel olan binaların kaldırılması,

-Kaldırılan binaların kazı alanı sınırı boyunca zemin altında kapalı otopark önerilerek bölgenin otopark ihtiyacının karşılanması,

-Kent hafızasında önemli bir yeri olduğu düşünülen Merkez Bankası'nın, aslına uygun olarak, taşıyıcı sistemi ve cephesinin tamamen tutularak yeniden inşa edilmesi ve bölgenin tamamının açık ve kapalı bir tarih müzesi olarak ele alındığı tasarımda Merkez Bankası'nın etkinlikler ve sunumlar için toparlayıcı ve alana dair bilgiyi aktaran bir merkez olarak işlemesi,

-Bölgede hanlar dışında kalan ve fonksiyonel ve fiziksel olarak uygun olmayan biçimde kullanıldığı değerlendirilen sivil mimari yapılarının kent atölyesine çevrilerek ipekçilik, oymacılık ve bakır işlemeciliği gibi el sanatlarında, halkın üretime dahil edilip bakırcılar çarşısına ve ticari yaşama katkı sağlanması, halkın bölgeyi daha etkin kullanması, korumalı yapılara gereken değerin fiziksel ve fonksiyonel olarak geri kazandırılması,

-Özellikle doğu-batı yönündeki yaya erişilebilirliğini sağlamak açısından yolun yerin altına alınarak Cemal Nadir Caddesi'nin yayalaştırılması,

-Tramvay yolunun acil durumlar için servis hattı olarak kullanılması,

- Alan boyunca yeşilin artırılarak kalenin yamacından gelen yeşille ilişkinin güçlendirilmesi,

-Kuzey yönünde hanların başladığı girişte bir karşılama saçağı ve odak noktası oluşturularak özellikle bölgenin yabancıları ve turistler için bir gezinti rotası başlangıcı sağlanması,

-Meydanlar ve toplanma alanları önerilmesi,

-Hanların; mimari oluşum şeması irdelenip ticari birimlerin çevrelediği avlu kurgusundan yola çıkılarak, bölgede **kent avluları** niteliğinde, etrafına ticari birimlerin yerleştirildiği meydanlar tasarlanması,

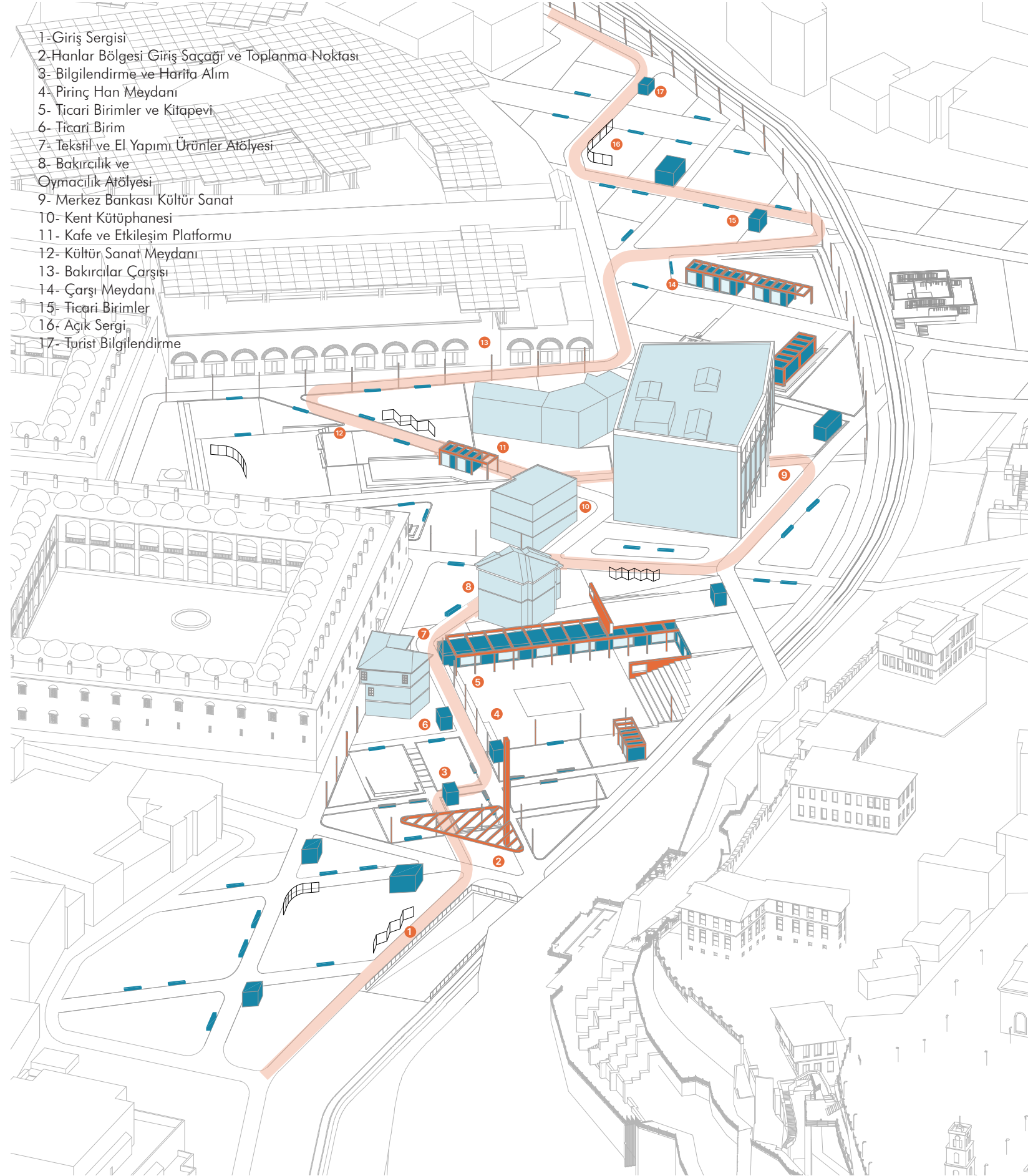
-Günlük ve turistik kullanıma yönelik **dolaşım hatları** kurgulanması,

-Yeşilin içine ve turist rotasının belirli uğrak noktalarına yerleştiren bilgilendirme ve hanların yer ve girişlerine dair harita alım kulübeleri tasarlanması,

-Kotlar herkesin erişimi için yer yer rampa ile bağlanarak kesintisiz bir dolaşım ağı sağlanırken, düzlenen platform ve meydanların yarattığı kot farkları amfi ve oturma birimlerine dönüştürülerek değerlendirilmesi,

-Pirinç Han Meydanına hizmet eden ticari birimler ve kitap evi, kot farkının en fazla olduğu güney yönü tarafından kota gömülerek tarihi bölgede yoğun yapı dizisi oluşumundan kaçınılması,

- Tarihi dokuya zarar verdiği düşünülerek Bakırcılar ve Havlucular Çarşısı ile Kapalı Çarşıya sonradan eklenen örtünün kaldırılması, yönündedir.

- 1- Giriş Sergisi
- 2- Hanlar Bölgesi Giriş Saçağı ve Toplanma Noktası
- 3- Bilgilendirme ve Harita Alım
- 4- Piriç Han Meydanı
- 5- Ticari Birimler ve Kitapevi
- 6- Ticari Birim
- 7- Tekstil ve El Yapımı Ürünler Atölyesi
- 8- Bakırcılık ve Oymacılık Atölyesi
- 9- Merkez Bankası Kültür Sanat
- 10- Kent Kütüphanesi
- 11- Kafe ve Etkileşim Platformu
- 12- Kültür Sanat Meydanı
- 13- Bakırcılar Çarşısı
- 14- Çarşı Meydanı
- 15- Ticari Birimler
- 16- Açık Sergi
- 17- Turist Bilgilendirme

Giriş saçağı ve Toplanma noktası -

Labirentvari tarihi doku içinde, hanların giriş ve çıkışlarının kendini gizlediği bölgede, özellikle bölgenin yabancısının ve turistlerin alanı daha kolay okuyabilmelerine ve deneyimleyebilmelerine yardımcı olacak; hanlara ve yeni yaratılan odak noktalarına uğrayan bir gezinti rotası tasarlanmıştır. Bu rotanın başlangıç noktası olarak işaretlenen ve toplanmaya kolaylık sağlayıp nirengi noktası görevi üstleneceği düşünülen giriş saçağı ve işaret kulesi tasarlanmıştır.

Atölyeler -

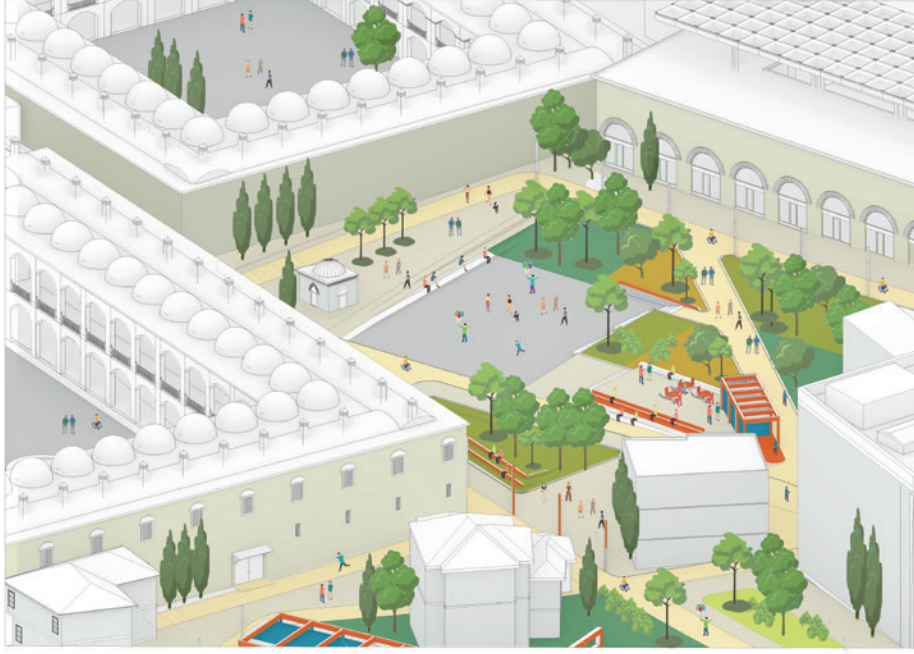
Bursa Osmanlı'nın ilk zamanlarında başkent olması ve ipek yolu üzerinde bulunması dolayısıyla ekonomik ve kültürel olarak tam anlamıyla bir merkez durumundadır. Bursa'nın bu konumu el sanatlarının da zenginleşmesini sağlamıştır. Bursa'da ipekböcekçiliğinin çok yaygın olması ipekçiliği de geliştirmiş, ipekli dokumaların merkezi olmuştur. Bursa'da dokumalardan başka urgancılık, saraçlık, bıçakçılık, demircilik, bakırcılık, sedefçilik, gümüş kakma sanatı, tenekecilik, köfüncülük gibi farklı el sanatlarının yaygın olması ve ticaretinin de bakırcılar çarşısı, havlucular çarşısı ve kapalı çarşıda yapılıyor olması bölgedeki korunan sivil mimari yapılarının atölye olarak işlevlendirilmesine ortam hazırlamıştır. Oluşturulan yeşil doku içerisine yayılmış durumda olan yapıların her biri farklı bir atölye olarak fonksiyonlandırılarak hem halkın üretime dahil edilmesi amaçlanmış hem de bölgedeki ticareti canlandıracağı öngörülmüştür.

Turist Bilgilendirme ve Harita alım birimleri -

Ziyaretçilerin alanı tanıyabilmeleri ve kendilerine rota oluşturabilmeleri açısından yer yer konumlandırılan bilgilendirme birimleri alanın daha bilinçli bir şekilde tanınması, gezilmesi ve tarihin gelecek nesle en uygun şekilde aktarılmasına yardımcı olur.

Ticari birimler -

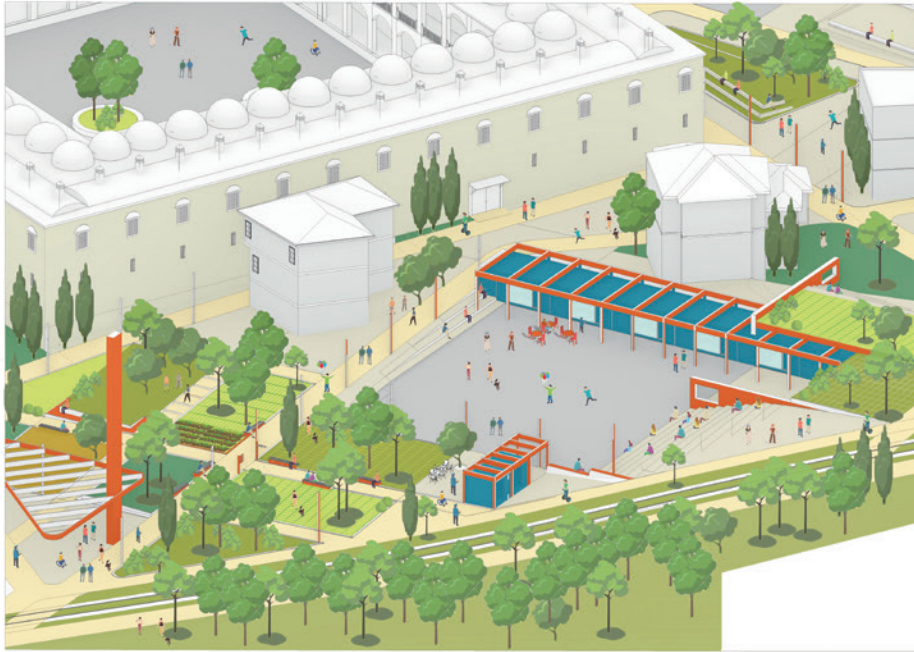
Tarihi çevrede sürdürülebilirliğin sağlanması, uzun vadede ekonomik ve sosyal yeniden canlandırmanın gerçekleştirilebilmesi açısından, tarihi dokuyu zedelemeyecek şekilde, yeşil dokunun arasına ve meydanların çevrelerine yerleştirilen ticari birimler bölgenin hareketlenmesi için birer yaya katalizörü olarak görülmüştür.

Merkez Bankası Kültür Sanat ve Etkinlik

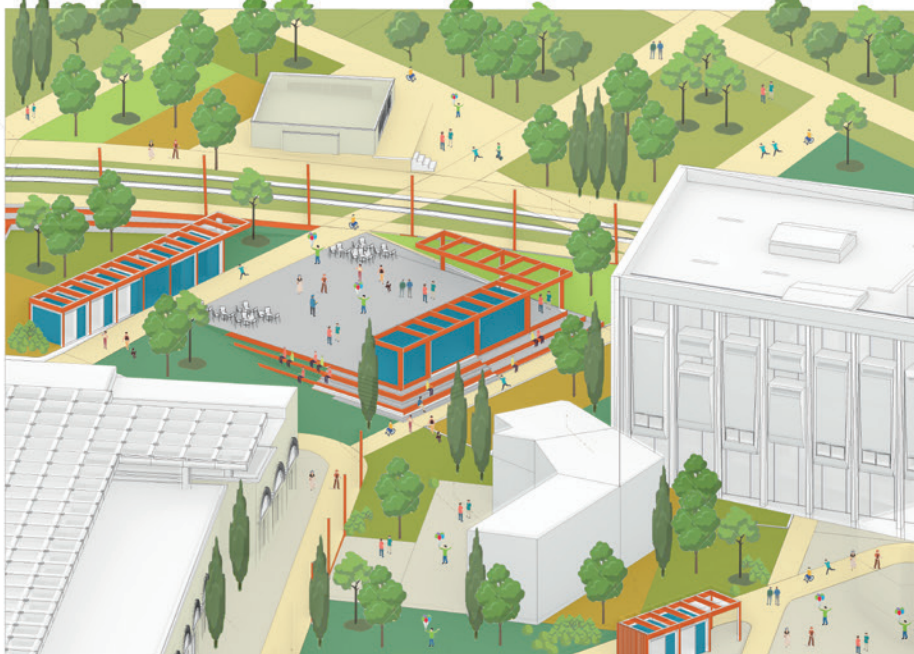
Meydanı -

Yeniden inşası ve işlevlendirilmesi önerilen Merkez bankası, bir kültür sanat merkezi olarak kullanılarak, bölgenin sosyal ve kültürel eksikliğini gidereceği öngörülmüştür. Merkez Bankasından, İpek Han'ın önünde bulunan 2. Meydana kadar olan aks bir kültür aksı olarak düşünülmüş ve etkinliklere, açık sergi ve gösterilere, halkın bir araya gelmesi için zemin oluşturması amaçlanmıştır.

Piriç Han Meydanı, Kitap evi –

Kuzey yönünden gelindiğinde karşılama saçağından sonra ilk meydan olan Piriç Han meydanında, kotların değerlendirilerek tasarlandığı; etkinlik amfisi, ticari birimler ve kitap evi ile meydanın ve çevresinin canlandırılması amaçlanmıştır. Önerilen Yer altı otoparkından meydana düz ayak yaya erişim bağlantısı sağlanmıştır.

Çarşı meydanı –

Kapalı çarşıdan gelen aksın önü açılarak bakırcılar çarşısı ve havlucular çarşısı önünde yaratılan meydanın, çarşıdan gelen yaya yoğunluğu için kentsel bir boşluk oluşturacağı düşünülmüştür.

hanların
mekansal
oluşum
diyag-
ramı

belirli bir alanı
çevreleme,
mekan yaratma

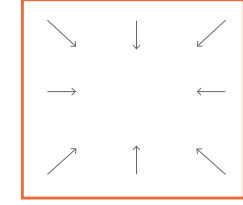
oluşturulan
mekanın orta-
sinin boşaltıl-
ması

oluşan mekanın
fonksiyonel
büyüklükte
alanlara bölün-
mesi

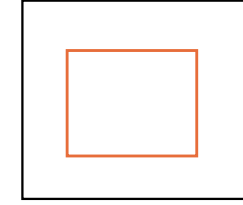
tekrar eden
ritimsel eleman
ekleme

hanın mekansal
bütünlüğünün
bozularak bir
u c u n d a n
açılması

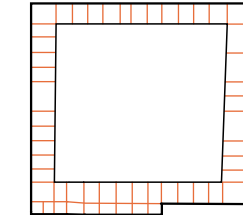
hanların tarih-
sel süreçte bir
arada oluşması

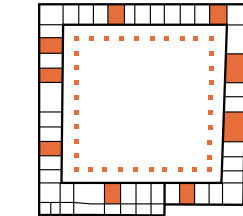
sinir

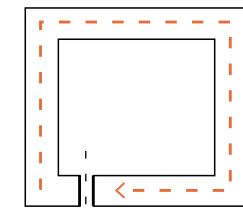
avlu-meydan

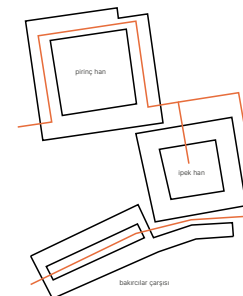
fonksiyonel parçalanma

ticari birimler

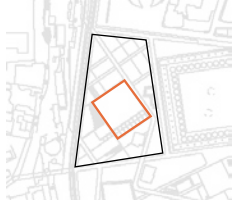
turistik rota

tarihsel kurgu

sinir

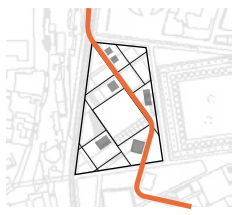
avlu-meydan

fonksiyonel parçalanma

ticari birimler

turistik rota

kültürel promenadın
kurgulanması

